

**A** בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה מסכת שבועות דף מ"ג  
Some of the topics we will learn about include.

The sources for the Mishnah's Halachos regarding העבדים והשטרות הקרקעות והקדשות שומר חנם אינו נשבע ונושא שכר אינו משלם

The מחלוקת רבי מאיר וחכמים regarding ענבים עומדות להבצר כבצורות דמיין  
Whether produce that is ripe and ready to be harvested is considered מטלטלין and liable for מודה במקצת שבועת מודה?

The Halachah of לעולם אינו חייב עד שיטעננו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין ויודה לו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין  
One is only liable for a שבועת מודה במקצת only if both, the מלוה's claim and the לווה's admission was for a set amount in either its volume, weight, or number.  
However, if either the טענה or the הודאה had no set amount, there is no חויב שבועה.

**B** The Mishnah's four cases of

המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון  
If a person lent someone money and took an item from the borrower for security, and the item was then lost;

The case in which the לווה makes a שבועת מודה במקצת;  
The case in which the מלוה makes a שבועת מודה במקצת;  
The cases in which both are משבועה.

The two explanations to the Mishnah's conclusion  
מי נשבע  
מי שהפקדון אצלו

Halachah of ר' הונא משביעין אותו שבועה שאינה ברשותו  
Even if a שומר pays for the פקדון that was lost, he must also swear that the פקדון is not in his possession, because חיישינן שמא עיניו נתן בה  
There is a concern that the שומר still has the הפקדון, and he paid the owner because he wants to keep it for himself.

**A**

**העבדים והשטרות  
הקרקעות והקדשות  
שומר חנם אינו נשבע  
ונושא שכר אינו משלם**

**ענבים עומדות להבצר  
כבצורות דמיין**

**לעולם אינו חייב  
עד שיטעננו בדבר שבמדה  
שבמשקל ושבמנין  
ויודה לו בדבר שבמדה  
ושבמשקל ושבמנין**

**B**

**המלוה את חבירו על המשכון  
ואבד המשכון**

*The case in which  
the לווה makes a שבועת מודה במקצת;  
The case in which  
the מלוה makes a שבועת מודה במקצת;  
The cases in which  
both are משבועה.*

**מי נשבע  
מי שהפקדון אצלו**

**משביעין אותו  
שבועה שאינה ברשותו  
חיישינן  
שמא עיניו נתן בה**

1

So, let's review ...

The previous Mishnah taught  
ואלו דברים שאין נשבעין עליהן  
העבדים והשטרות והקרקעות וההקדשות

And

אין להן תשלומי כפל  
ולא תשלומי ארבעה וחמשה

And the Gemara in the previous Daf explained that this is  
derived from a  
כלל ופרט וכלל

And the Mishnah continues:

העבדים והשטרות והקרקעות והקדשות  
שומר חנם אינו נשבע  
שומר שכר אינו משלם

If a voluntary or paid guardian was entrusted with any of these  
four items and it was stolen, the חנם is not obligated to  
swear, and the שכר is not obligated to pay.

The Gemara proceeds to explain that these Halachos are also  
derived from a כלל וכלל;

The Pasuk of חנם שומר states:

כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור

כי יתן איש אל רעהו

Is a כלל, then

כסף או כלים

A פרט, and then

לשמור

A second כלל

כלל ופרט וכלל

אי אתה דן אלא כעין הפרט

And the Pasuk of שכר שומר states

כי יתן איש אל רעהו

חמור או שור או שה

... וכל בהמה לשמור

כי יתן איש אל רעהו

Is a כלל, then

חמור או שור או שה

A פרט, and then

וכל בהמה לשמור

A second כלל

כלל ופרט וכלל

אי אתה דן אלא כעין הפרט

Therefore,

מה הפרט דבר המיטלטל וגופו ממון

אף כל דבר המיטלטל וגופו ממון

The חיוב applies only to

1. Moveable objects;

2. Which also have inherent value;

יצאו קרקעות

שאין מטלטלין

This excludes land which is not moveable; and

עבדים

שהוקשו לקרקעות

Servants who are compared to land; and

שטרות

שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון

Loan Documents because they have no inherent value;

And regarding הקדש both are exempt because

אמר קרא רעהו

רעהו ולא של הקדש

=====

1

מלך

ואלו דברים שאין נשבעין עליהן  
העבדים והשטרות והקרקעות וההקדשות

And

אין להן תשלומי כפל  
ולא תשלומי ארבעה וחמשה

And the Gemara in the previous Daf explained  
that this is derived from a  
כלל ופרט וכלל

העבדים והשטרות והקרקעות והקדשות  
שומר חנם אינו נשבע  
שומר שכר אינו משלם

If a voluntary or paid guardian was entrusted with any  
of these four items and it was stolen,  
the חנם is not obligated to swear,  
and the שכר is not obligated to pay.

כלל פרט וכלל; These halachos are also derived from a

The Pasuk of חנם שומר states:

כי יתן איש אל רעהו  
כסף או כלים  
לשמור ...

And the Pasuk of שכר שומר states:

כי יתן איש אל רעהו  
חמור או שור או שה  
וככל בהמה לשמור ...

כלל ופרט וכלל  
אי אתה דן אלא כעין הפרט

מה הפרט דבר המיטלטל וגופו ממון  
אף כל דבר המיטלטל וגופו ממון

The חיוב applies only to

1. Moveable objects;
2. Which also have inherent value;

יצאו ...

שטרות	עבדים	קרקעות
שאע"פ	שהוקשו	שאין
שמטלטלין	לקרקעות	מטלטלין
אין גופן ממון	Servants	This excludes land
Documents have	are compared	which is not
no inherent value;	to land;	moveable;

And regarding הקדש both are exempt because

אמר קרא "רעהו"  
רעהו ולא של הקדש

2 The Mishnah continues:

רבי מאיר אומר  
יש דברים שהן בקרקע  
ואינן בקרקע  
ואין חכמים מודים לו  
רבי מאיר holds that there are some items that although they are attached to the קרקע they are not considered קרקע, and therefore one is חייב בשבועת מודה במקצת for them.  
While the חכמים hold that these items ARE considered קרקע and one is פטור משבועה for them.

As in a case of  
עשר גפנים טעונות מסרתי לך  
והלה אומר אינן אלא חמש  
The מלוה claims that I loaned you ten grapevines laden with grapes, while the לווה admits to only five and denies the other five; and as the Gemara explains  
בענבים עומדות להבצר  
The grapes were ripe and ready to be harvested.

רבי מאיר holds that the לווה is שבועה, because  
כבצורות דמיין  
The grapes are considered מטלטלין as if they were already harvested, because they do not require the ground anymore.

While the חכמים hold that the לווה is שבועה, because  
לא כבצורות דמיין  
The grapes are considered קרקע and are not considered harvested so long as they are attached to the ground.  
=====

2

The Mishnah continues. . .

מלך

רבי מאיר אומר

יש דברים שהן בקרקע  
ואינן בקרקע  
ואין חכמים מודים לו

There are some items that although they are attached to the קרקע they are not considered קרקע, and therefore one is חייב בשבועת מודה במקצת for them.

While the חכמים hold that these items are considered קרקע and one is פטור משבועה for them.

and as the Gemara explains  
בענבים עומדות להבצר

The grapes were ripe and ready to be harvested.

As in a case of

עשר גפנים טעונות מסרתי לך  
והלה אומר אינן אלא חמש

The מלוה claims  
that I loaned you ten grapevines laden with grapes, while the לווה admits to only five and denies the other five;

מכאן

The לווה is

פטור משבועה

because

לא כבצורות דמיין

The grapes are considered קרקע and are not considered harvested so long as they are attached to the ground.

רבי מאיר

The לווה is

חייב שבועה

because

כבצורות דמיין

The grapes are considered already harvested, because they do not require the ground anymore.

3 The Mishnah continues

אין נשבעין  
אלא על דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין  
As רבא explains  
לעולם אינו חייב  
עד שיטעננו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין  
ויודה לו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין  
One is only liable for a claim and the admission is for a set amount in either its volume, weight, or number;  
But if either the טענה or הודאה had no set amount, then there is no חיוב שבועה.

As in the case of  
בית מלא מסרתי לך  
וכיס מלא מסרתי לך  
והלה אומר איני יודע  
אלא מה שהנחת אתה נוטל  
פטור

The מלוה claims that I loaned you a house or a pouch filled with produce, and the לוה claims that you are now taking back all that you gave me, the לוה is משבועה because the טענה and הודאה have no set amount. However, זה אומר עד הזיז וזה אומר עד החלון חייב

If the מלוה claims the produce was filled till a certain rod, while the לוה claims the produce was less, only till the window, the לוה is שבועה, because both the טענה and הודאה are for a set amount.

3

The Mishnah continues

מלך

אין נשבעין  
אלא על דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין

As רבא explains

לעולם אינו חייב

עד שיטעננו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין  
ויודה לו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין

One is only liable for a claim and the admission is for a set amount in either its volume, weight, or number.

As in the case of

בית מלא מסרתי לך - וכיס מלא מסרתי לך  
והלה אומר איני יודע  
אלא מה שהנחת אתה נוטל  
פטור

The מלוה claims that I loaned you a house or a pouch filled with produce, and the לוה claims that you are now taking back all that you gave me, the לוה is משבועה because the טענה and הודאה have no set amount.

However,

זה אומר עד הזיז  
וזה אומר עד החלון  
חייב

If the מלוה claims the produce was filled till a certain rod, while the לוה claims the produce was only till the window, the לוה is שבועה, because both the טענה and הודאה are for a set amount.

4 The Gemara proceeds with the following Braisa  
 מנורה גדולה יש לי בידך  
 אין לך בידי אלא מנורה קטנה  
 פטור  
 If the מלוה claims a large candelabra, while the לווה admits  
 to only a small candelabra, he is פטור משבועה, because as  
 Rashi explains  
 מה שטענו לא הודה לו  
 Where the claim is for one thing, a large מנורה and he  
 admits to another thing, a small מנורה, it is NOT consid-  
 ered  
 מודה במקצת הטענה

However,  
 מנורה בת עשר ליטרין יש לי בידך  
 אין לך בידי אלא בת חמש ליטרין  
 חייב

If the מלוה claims a מנורה that weighs 10 ליטרא, while the לווה  
 admits to a מנורה that weighs only 5 ליטרא, he is חייב בשבועה,  
 as the Gemara explains  
 הואיל ויכול לגוררה ולהעמידה על חמש ליטרין  
 Because since a מנורה of 10 ליטרא can be shaved down to  
 five ליטרא,  
 ההודאה ממין הטענה  
 Both the טענה and הודאה are for the same thing, and the  
 claims are specific.  
 =====

4  
**ברייחא**  
**מנורה גדולה יש לי בידך**  
**אין לך בידי אלא מנורה קטנה**  
**פטור**

If the מלוה claims a large candelabra,  
 while the לווה admits to only a small candelabra,  
 he is פטור משבועה,

because as Rashi explains

מה שטענו לא הודה לו

Where the claim is for one thing, a large מנורה  
 and he admits to another thing, a small מנורה,  
 it is not considered - מודה במקצת הטענה

**מנורה בת עשר ליטרין יש לי בידך**  
**אין לך בידי אלא בת חמש ליטרין**  
**חייב**

If the מלוה claims a מנורה that weighs 10 ליטרא,  
 while the לווה admits to a מנורה that weighs only 5 ליטרא,  
 he is חייב בשבועה,

As the Gemara explains

**הואיל ויכול לגוררה**  
**ולהעמידה על חמש ליטרין**

Because since a מנורה of 10 ליטרא  
 can be shaved down to five ליטרא,

**ההודאה ממין הטענה**

Both the טענה and הודאה are for the same thing,  
 and the claims are specific.

5 Zugt Di Mishnah

המלוה את חברו על המשכון  
ואבד המשכון

If a person lent someone money and took from him an item as collateral and it was then lost;

The מלוה claims

סלע הלוייתך עליו

שקל היה שוה

The loan was for a סלע, four דינרים, and the משכון was only worth a שקל, two דינרים; therefore, you still owe me two דינרים;

While the לוה claims

לא, כי אלא סלע הלוייתני עליו

סלע היה שוה

The משכון was worth a סלע, the full amount of the loan, and I owe you nothing;

פטור

The לוה is not obligated to make a שבועה of שוה, כמה היה שוה, how much the item was worth, because he's a כופר הכל; he's denying the entire claim.

However,

סלע הלוייתך עליו

שקל היה שוה

והלה אומר לא כי אלא סלע הלוייתני עליו

שלשה דינרים היה שוה

However, if the לוה responds that the משכון was worth three דינרים which is less than the loan amount of four דינרים, and I still owe you one דינר;

חייב

The לוה is obligated to make a שבועה of שוה, כמה היה שוה, how much the item was worth, because he's a מודה במקצת; he's admitting to part of the claim.

5

משנה

המלוה את חברו על המשכון  
ואבד המשכון

If a person lent someone money and took from him an item as collateral and it was then lost;

While the מלוה claims

לא - כי אלא  
סלע הלוייתני עליו  
סלע היה שוה

The משכון was worth a סלע, the full amount of the loan, and I owe you nothing;

The מלוה claims

סלע הלוייתך עליו  
שקל היה שוה

The loan was for a סלע, four דינרים, and the משכון was only worth a שקל, two דינרים; therefore, you still owe me two דינרים;

פטור

The לוה is not obligated to make a שבועה of שוה, כמה היה שוה, how much the item was worth, because he's a כופר הכל; he's denying the entire claim.

סלע הלוייתך עליו  
שקל היה שוה

והלה אומר

לא - כי אלא סלע הלוייתני עליו  
שלשה דינרים היה שוה

However, if the לוה responds that the משכון was worth three דינרים which is less than the loan amount of four דינרים and I still owe you one דינר;

חייב

The לוה is obligated to make a שבועה of שוה, כמה היה שוה, how much the item was worth, because he's a מודה במקצת.

6 Similarly, if the **לוה** claims  
 סלע הלויטני עליו  
 ושתים היה שוה  
 The loan was for a סלע, and the משכון was worth two סלע;  
 therefore, you, the מלוה, owe me one סלע.  
 While the מלוה claims  
 לא, כי אלא סלע הלויטני עליו  
 סלע היה שוה  
 The משכון was worth one סלע, the amount of the loan, and I  
 owe you nothing;  
 פטור  
 The מלוה is not obligated to make a שבועה, because he's a  
 כופר הכל.

However,  
 סלע הלויטני עליו ושתים היה שוה  
 והלה אומר לא כי אלא סלע הלויטיך עליו  
 וחמשה דינרים היה שוה  
 חייב  
 However, if the מלוה responds that the משכון was worth  
 five דינר, which is more than the loan amount of one סלע,  
 four דינר, and I still owe you one דינר;  
 חייב  
 The מלוה is obligated to make a שבועה of שוה, because he is  
 מודה במקצת.  
 =====


The Mishnah concludes  
 ומי נשבע  
 מי שהפקדון אצלו  
 שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון

The Gemara explains that this refers to  
 סיפא דרישא  
 The case of  
 סלע הלויטיך עליו  
 שקל היה שוה  
 והלה אומר לא כי אלא סלע הלויטני עליו  
 שלשה דינרים היה שוה  
 חייב

6  

**סלע הלויטני עליו  
 ושתים היה שוה**  
*The מלוה claims*  
 the loan was for a סלע, and the משכון was worth two סלע;  
 therefore, you, the מלוה, owe me one סלע.

*While the מלוה claims*  
**לא - כי אלא סלע הלויטני עליו  
 סלע היה שוה**  
 The משכון was worth one סלע,  
 the amount of the loan, and I owe you nothing;  
**פטור**  
 The מלוה is not obligated to make a שבועה,  
 because he's a כופר הכל.


**סלע הלויטני עליו ושתים היה שוה  
 והלה אומר  
 לא כי אלא סלע הלויטיך עליו  
 וחמשה דינרים היה שוה  
 חייב**  
 If the מלוה responds that the משכון was worth five דינר,  
 which is more than the loan amount of one סלע, four דינר,  
 and I still owe you one דינר;

**חייב**  
 The מלוה is obligated to make a שבועה of שוה,  
 because he is מודה במקצת.


**ומי נשבע  
 מי שהפקדון אצלו  
 שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון**


 This refers to  
**סיפא דרישא**  
 The case of  
**סלע הלויטיך עליו  
 שקל היה שוה  
 והלה אומר  
 לא כי אלא סלע הלויטני עליו  
 שלשה דינרים היה שוה  
 חייב**

7 And the Gemara offers two approaches

1.

מי נשבע

מי שהפקדון אצלו

Only the מלוה who had the item in his possession makes the שבועה of שוה.

And although

שבועה גבי לוח היא

שקלוה רבנן מלוה ושדיוה אמלוה

In this case, the שבועה obligation was on the לוח who was מודה במקצת. However, the חכמים transferred the שבועה obligation from the לוח to the מלוה, because

שמוא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון

If the לוח was to make the שבועה there is a concern that the מלוה who had the item, might bring forth the item, and prove the לוח wrong.

2.

OR

The לוח who was מודה במקצת makes the שבועה of שוה, and the Mishnah teaches;

מי נשבע תחילה

מי שהפקדון אצלו

The חכמים initiated that the מלוה first make a שבועה that שאינה ברשותו, the item is not in his possession, and afterward the לוח make the שבועה of שוה, because

שמוא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון  
If the לוח was to swear first, the מלוה might then bring forth the item and prove the לוח wrong.

7

1

## מי נשבע מי שהפקדון אצלו

Only the מלוה who had the item in his possession makes the שבועה of שוה.

And although

## שבועה גבי לוח היא שקלוה רבנן מלוה ושדיוה אמלוה

In this case, the שבועה obligation was on the לוח who was מודה במקצת.

However,

the חכמים transferred the שבועה obligation from the לוח to the מלוה,

because

## שמוא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון

If the לוח was to make the שבועה there is a concern that the מלוה who had the item, might bring forth the item, and prove the לוח wrong.

2

The לוח who was מודה במקצת makes the שבועה of שוה, and the Mishnah teaches;

## מי נשבע תחילה מי שהפקדון אצלו

The חכמים initiated that the מלוה first make a שבועה that שאינה ברשותו, the item is not in his possession, and afterward the לוח make the שבועה of שוה, because

because

## שמוא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון

If the לוח was to swear first, the מלוה might then bring forth the item and prove the לוח wrong.